

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

PHẠM THỊ HIÊM

**NÂNG CAO VAI TRÒ CỦA LAO ĐỘNG NỮ
TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ NÔNG DÂN
Ở HUYỆN VĨ NHAI, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

PHẠM THỊ HIÊM

**NÂNG CAO VAI TRÒ CỦA LAO ĐỘNG NỮ
TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ NÔNG DÂN
Ở HUYỆN VĨ NHAI, TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Mã số: 60 62 01 15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. PHẠM THỊ LÝ

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn "Nâng cao vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ nông dân ở huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên". Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau. Các thông tin này đã được chỉ rõ nguồn gốc, có một số thông tin thu thập từ điều tra thực tế ở địa phương, số liệu đã được tổng hợp và xử lý.

Tôi xin cam đoan rằng đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các tài liệu tham khảo có nguồn gốc trích dẫn rõ ràng.

Thái Nguyên, ngày tháng.....năm 2014

Tác giả luận văn

Phạm Thị Hiêm

LỜI CẢM ƠN

Quá trình học tập và thực hiện luận văn tốt nghiệp tôi đã được sự giúp đỡ nhiệt tình của nhiều cá nhân, tập thể. Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu đề tài này. Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Khoa Đào tạo sau Đại học, cùng các thầy cô giáo trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập tại trường.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn **TS. Phạm Thị Lý** người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu để hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí lãnh đạo UBND huyện, các phòng chức năng của huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên và các hộ nông dân đã giúp đỡ và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình thu thập thông tin để thực hiện luận văn.

Đồng thời, Tôi xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp và những cộng tác viên đã giúp đỡ, chia sẻ tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngàytháng.....năm 2014

Tác giả luận văn

Phạm Thị Hiêm

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu đề tài.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	3
5. Bố cục luận văn.....	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ VAI TRÒ CỦA LAO ĐỘNG NỮ TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ NÔNG DÂN.....	4
1.1. Cơ sở lý luận về vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ nông dân.....	4
1.1.1. Khái niệm và đặc điểm của giới tính.....	4
1.1.2. Hộ gia đình và kinh tế hộ nông dân.....	7
1.1.3. Vị trí và vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế hộ nông dân.....	10
1.1.4. Những yếu tố ảnh hưởng đến vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ nông dân.....	13
1.1.5. Những thách thức đối với lao động nữ ở nông thôn.....	16
1.2. Vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ nông dân ở một số nước trên thế giới và ở Việt Nam.....	25
1.2.1. Vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ ở một số nước trên thế giới.....	25

1.2.2. Vai trò lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ nông dân ở Việt Nam....	26
1.2.3. Tình hình lao động nữ ở Tỉnh Thái Nguyên.....	32
1.3. Một số bài học kinh nghiệm cho Huyện Võ Nhai.....	34
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	37
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	37
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	37
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	37
2.2.3. Phương pháp thu thập thông tin.....	38
2.2.4. Phương pháp xử lý thông tin.....	40
2.2.5. Phương pháp phân tích.....	40
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	40
2.3.1. Nhóm các chỉ tiêu chung.....	40
2.3.2. Nhóm các chỉ tiêu về xã hội.....	40
2.3.3. Nhóm các chỉ tiêu phản ánh vai trò của lao động nữ.....	40
Chương 3: THỰC TRẠNG VỀ VAI TRÒ CỦA LAO ĐỘNG NỮ TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ NÔNG DÂN Ở HUYỆN VÕ NHAИ.....	42
3.1. Đặc điểm của Huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên.....	42
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên.....	42
3.1.2. Đặc điểm kinh tế- xã hội.....	49
3.2. Thực trạng vai trò của lao động nữ nông thôn trong phát triển kinh tế hộ....	61
3.2.1. Khái quát thực trạng về lao động nữ trên địa bàn huyện Võ Nhai....	61
3.2.2. Thực trạng, vai trò của lao động nữ trong các hộ điều tra.....	66
3.3. Những tồn tại và nguyên nhân làm hạn chế vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ nông dân.....	88
3.3.1. Những lý do làm hạn chế vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ.....	88

3.3.2. Dùng phương pháp phân tích SWOT để phân tích vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ.....	89
Chương 4: QUAN ĐIỂM VÀ NHỮNG GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO VAI TRÒ LAO ĐỘNG NỮ TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ NÔNG DÂN Ở HUYỆN VÕ NHAI	92
4.1. Quan điểm phương hướng, mục tiêu nâng cao vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ nông dân ở huyện Võ Nhai	93
4.1.1. Quan điểm nâng cao vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ nông dân của huyện Võ Nhai.....	93
4.1.2. Mục tiêu của việc nâng cao vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế xã hội huyện Võ Nhai	95
4.2. Một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế hộ nông dân ở huyện Võ Nhai.....	95
4.2.1. Giải pháp nâng cao vai trò lao động nữ trong tiếp cận và quản lý các nguồn lực của hộ.....	95
4.2.2. Giải pháp nâng cao chất lượng nguồn lực lao động nữ	98
4.2.3. Phát triển ngành nghề phi nông nghiệp và nghề phụ.....	100
4.2.4. Giải pháp trong vấn đề ra quyết định	100
4.2.5. Tăng cường tạo quyền và tăng khả năng tiếp cận của phụ nữ đối với các hoạt động ở các hội ban ngành đoàn thể ở địa phương.....	101
4.3. Kiến nghị.....	102
KẾT LUẬN.....	105
TÀI LIỆU THAM KHẢO	108

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

CNH - HĐH	: Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
LHPNVN	: Liên hiệp phụ nữ Việt Nam
LHQ	: Liên hiệp quốc
NN &PTNT	: Nông nghiệp và phát triển nông thôn
NN	: Nông nghiệp
PTTH	: Phổ thông trung học
TBXH	: Thương binh xã hội
THCS	: Trung học cơ sở
TSCĐ	: Tài sản cố định
TV	: Ti vi
TW	: Trung ương
UBND	: Ủy ban nhân dân
VSTBPN	: Vì sự tiến bộ phụ nữ

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Tỷ lệ phụ nữ tham gia công tác Đảng, Chính quyền các cấp giai đoạn 2011- 2016	28
Bảng 1.2: Tỷ lệ lao động nữ đang làm việc phân theo ngành kinh tế tỉnh Thái Nguyên, năm 2012.....	32
Bảng 1.3: Tỷ lệ phụ nữ là đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp tỉnh Thái Nguyên nhiệm kỳ 2011 - 2016	33
Bảng 2.1: Lựa chọn địa điểm điều tra.....	38
Bảng 3.1: Dân số của huyện Võ Nhai, năm 2013	50
Bảng 3.2: Lao động nữ phân theo các ngành của huyện Võ Nhai Trong giai đoạn 2011- 2013	52
Bảng 3.3: Tình hình sử dụng quỹ đất của huyện Võ Nhai năm 2013.....	54
Bảng 3.4: Tình hình sản xuất lương thực của huyện Võ Nhai năm 2012-2013	58
Bảng 3.5: Cơ cấu kinh tế huyện Võ Nhai năm 2011-2013.....	60
Bảng 3.6: Trình độ chuyên môn của lao động nữ huyện Võ Nhai, năm 2013	64
Bảng 3.7: Lực lượng lao động phân theo các ngành huyện Võ Nhai, năm 2013 ...	65
Bảng 3.8: Tỷ lệ nữ làm chủ hộ và tham gia quản lý và điều hành sản xuất trong các hộ điều tra huyện Võ Nhai, năm 2013	67
Bảng 3.9: Phân công lao động sản xuất và người ra quyết định trong trồng trọt của các nhóm hộ điều tra	69
Bảng 3.10: Phân công lao động sản xuất và người ra quyết định trong Chăn nuôi của các nhóm hộ điều tra.....	72
Bảng 3.11. Phân công công việc hàng ngày trong nhóm hộ điều tra huyện Võ Nhai, năm 2013	73
Bảng 3.12: Tiếp cận thông tin sản xuất của lao động nữ trong các hộ điều tra huyện Võ Nhai, năm 2013	78

Bảng 3.13: Phụ nữ với việc tiếp cận các kênh thông tin và Các quan hệ xã hội huyện Võ Nhai, năm 2013	80
Bảng 3.14: Đúng tên trong giấy chứng nhận quyền sử dụng đất của hộ điều tra huyện Võ Nhai năm 2013	81
Bảng 3.15: Quyền quản lý tài chính và ra quyết định trong các hộ điều tra huyện Võ Nhai, năm 2013	82
Bảng 3.16: Vai trò của lao động nữ trong việc tạo ra thu nhập trong các hộ điều tra tại huyện Võ Nhai năm 2013	86
Bảng 3.17: Môi liên hệ giữa vai trò giới, tình trạng bất bình đẳng giới và công cuộc phát triển	91